

კულტურული მემკვიდრეობის ექსპოზიციის მნიშვნელობა და თავისებურება (თეატრალური კოსტიუმი)

ურუშაძე თეა
უნივერსიტეტი „ლიტერა“

თანამედროვე ეტაპზე კულტურულ მემკვიდრეობასთან დაკავშირებით მრავალ თეორიულ და პრაქტიკულ პრობლემებთან ერთად არა ნაკლებ მნიშვნელოვან საკითხად დგება მისი საფუძვლიანი წარდგენის-ექსპოზიციის სისტემის ან სტრუქტურის ჩამოყალიბების პროცესი.

ქართული კულტურული მემკვიდრეობა დღეს საკმაოდ ფართო დიაპაზონითაა გაშლილი და თითოეული მიმართულების, როგორც დაცვის სისტემა, მისი მართვა, ასევე საზოგადოებისათვის წარდგენა-გაცნობა განსხვავებული სახითაა შემუშავებული.

ხელოვნების განვითარების თანამედროვე ეტაპზე სხვადასხვა სახეობაში მისი ექსპონირების თანამედროვე სისტემები მოითხოვს. ამას ნაყოფიერად ხელი ახალმა ტექნოლოგიურმა საშუალებებმა შეუწყო, რომლებმაც ძირფესვიანად მხატვრული საგნობრივი სამყაროს და შემოქმედთა მემკვიდრეობის ჩვენების პრინციპები შეცვალა, გაამდიდრა ექსპოზიციების სტრუქტურის შინაარსი, ხასიათი და მიზანი. ეს პროცესი ასევე უშუალოდ უკავშირდება იმ გარემოებას, რომ ამ ეტაპზე ხელოვნების სხვადასხვა სახეობის საგნობრივი სამყარო მზარდ მრავალფეროვნებას განიცდის. მიმდინარეობს ისეთი კატეგორიების, როგორც „გარემო“, „ისტორია“, „სტილი“ და სხვა არსენალის გაფართოება, რომელიც ამ მრავალფეროვნების ერთგვარ მთლიანობაში ინტეგრაციას ემსახურება.

ხელოვნებათა შორის თეატრალური დადგმა ბუნებით-სინთეზური ხელოვნებაა და სცენაზე არსებობის გარკვეული დროით შემოიფარგლება. არც ერთ ხელოვნების სახეობაში მხატვრული მიდგომები ასე სწრაფად არ კარგავენ თავის აქტუალობას, როგორც თეატრში.

ეს პროცესი დადგმის მხატვრულ გაფორმებასაც ეხება, რომელიც მუდმივ განახლებას, განვითარებას მოითხოვს.

თეატრალური მხატვრის შემოქმედებაში გამორჩეული როლი ყოველთვის კოსტიუმის

შექმნის პროცესს ენიჭებოდა. კოსტიუმში სცენოგრაფიული გადაწყვეტილების კომპოზიციურ ბირთვს წარმოადგენდა, სადაც დრამატურგის, რეჟისორის და თვით მსახიობის სახიერება

გაერთიანებული. ამისათვის მხატვარი ჩაკეტილ სივრცეში, კინცენტრირებული სამყაროს სცენურ მოდელს ქმნიდა, რომლის კომპოზიციურ ცენტრად ყოველთვის ადამიანი-სპექტაკლის გმირი ხდებოდა.

სცენაზე გმირებს მსახიობები ქმნიდნენ.

ქართველი თეატრალური მხატვრების მრავალსახოვან, მრავალფეროვან სცენოგრაფიულ მიდგომებს შორის, განსაკუთრებული ადგილი თეატრალურ კოსტიუმს ენიჭებოდა, მისი როლი სპექტაკლში სახეობრივ-პლასტიკური გადაწყვეტილებების მნიშვნელოვან ნაწილს წარმოადგენდა, რომელიც ასოციატიური ინფორმაციების და აქტიური ფორმადწარმოქმნის ელემენტების მატარებელი ხდებოდა.

დროთა განმავლობაში თეატრალური კოსტიუმში თავისი გმირის-მსახიობის სახელს იმკვიდრებდა, შემდგომში დადგმასთან ერთად ქართული კულტურის მატრიანეში თავის ადგილს იკავებდა და თეატრის სავაგებში ინახებოდა. მათი ხელახლა წარმოჩენა, გახსენება და საზოგადოებისათვის წარდგენა, ხელოვნების საერთაშორისო ცენტრის "ისტორიალის"

დამსახურებაა, რომელმაც ათი წლის ინტერვალით ორი შთამბეჭქდავი ექსპოზიცია მოაწყო. შინაარსობრივად ორივე ისტორიით გამორჩეული და დროით შეფასებული შედეგების კოლექციას წარმოადგენდა.

ექსპოზიციების ერთერთი მთავარი ამოცანა იყო, ისეთი მხატვრულ-კომპოზიციური გარემოს შექმნა, სადაც თითოეული მათგანის ფუნქციონალური დატვირთვა, მნიშვნელობა აისახებოდა. თუმცა ეს პროცესი მაინც სირთულეს წარმოადგენდა, ვინაიდან თეატრალური კოსტიუმის ქმედითობა ყოველთვის მჭიდრო კავშირში იყო დადგმის დროულ-სივრცობრივ

აქტთან. ორივე ექსპოზიციამ შეძლო დავიწყებული თეატრალური კოსტიუმების სახის გახსნა და მათი შეპირისპირება დრამატურგთან, დროსთან, მსახიობთან.

2001 წელს "ისტორიალის" მიერ მოწყობილი გამოფენა ქართული საზოგადოებისათვის მნიშვნელოვან მოვლენად იქცა. აქტიური სცენოგრაფიული სახეები, მკვეთრი სახასიათო კოსტიუმები, რომლებიც სცენაზე გმირის ფსიქოლოგიურ ხასიათს, სულისკვეთებას, შინაგანი სამყაროს მთელი სიმდიდრით გამოვლენას ხელს უწყობდნენ, ჩვენი მდიდარი თეატრალური კულტურის ისტორიის და ასევე მომავლის საწინდრად გადაიქცა. გამოფენაზე წარმოდგენილი გმირები-კოსტიუმები, სტილით, ფერწყობით, ისტორიზმით, განსხვავებული დრამატურგიული ჟანრით, საინტერესო გარემოს ქმნიდნენ.

„ისტორიალის“ მიერ შემუშავებული ექსპოზიციის კონცეფცია ისეთი კატეგორიების როგორც „ისტორია“, „სტილი“,

„კოსტიუმი“-ს ინტეგრირების პრინციპს ემყარებოდა და ერთ სივრცეში სხვადასხვა ათწლეულების ძირითადი სტილური და ჟანრული ტენდენციების გაერთიანებას ითვალისწინებდა. კულტურული მემკვიდრეობის ასეთი სისტემით წარდგენა, ჩვენი საზოგადოებისათვის ნოვაციური იყო და ექსპოზიციების დონე ახალ საფეხურზე გადაიყვანა.

2010 წლის ოქტომბერში მოწყობილი გამოფენისათვის შერჩეული ჯ. კახიძის სახელობის მუსიკალური თეატრის ახლადრესტავრირებული ფოე-ერთმანეთთან ორგანულად კავშირში იყო. კედლების და ჭერის მოხატულობის ორნამენტული ფორმები, მთლიანი ფერადოვანი გამა, ფაქტურა, ისტორიის საფეხურების სახეებს ინარჩუნებდა და უხილავი იდუმალებით სრულად პასუხობდა გამოფენის მრავალსახეობის ინტერგრაციის პრინციპებს, რომელიც შექმნილ მხატვრულ მიკროსამყაროსთან იყო შესისხლხორცებული. ექსპოზიციის ძირითად თემასთან ერთად თითოეულ მიკროსამყაროში იგრძნობოდა სწრაფვა სანახაობისაკენ, თეატრალურობისაკენ, მეტაფორისაკენ, ყოველივე მათგანი ერთმანეთს ამდიდრებდა და საბოლოო ჯამში მხატვრული ინდივიდუალობის ხასიათს იღებდა, სივრცე დაყოფილი რამოდენიმე მიკრო მხატვრულ სამყაროზე, სადაც თითოეული კოსტიუმისათვის მისი ცხოვრებისეული პრინციპები და გარემო შეძლებისგვარად იყო აღდგენილი და ქართული სცენის კორიფეების სახელით გამდიდრებული.

ექსპოზიციების ახალი სისტემით დამკვიდრების პროცესში „ისტორიალმა“ საინტერესოდ ერთი მნიშვნელოვანი საკითხიც გადაჭრა, რომელიც სტილის ისტორიულობას და გარემოს ისტორიულობას ეხება. სტილის ისტორიულობა და გარემოს ისტორიულობა წარსულს განსხვავებულად ეფარდებიან. თუ სტილი წარსულს ეწინააღმდეგება, გარემო მას ადვილად ისრუტავს და აწყმოსათვის სიცოცხლისუნარიანობას უნარჩუნებს. ამ შემთხვევაში მიმდინარეობს ისტორიული რეალობის შეთავსება განზოგადოებულ გარემოსთან, როდესაც ანსამბლი, ან კომპოზიციური ერთიანობა ახალ შინაარსს იძენს და სრულიად ახალი შინაარსით ახალ სახეს იღებს. „სტორიალმა“ ორივე ექსპოზიცია ამ მნიშვნელოვანი ამოცანების გათვალისწინებით გადაჭრა.

წარმოდგენილი კოსტიუმები ძლიერი ინდივიდუალური იერით იყო აღჭურვილი, მათ გარშემო შექმნილი სამყარო და გამოყენებული თანამედროვე ტექნოლოგიური საშუალებები, ვიდეო-ინსტალაციები, სპექტაკლების მიზანსცენების ბანერები, მხატვრების ესკიზების გადიდებული ფოტოები, მსახიობების ფოტოები, გახმოვანებული მონოლოგები, მუსიკალური ჩართვები, დამახასიათებელი აქსესუარები, სხვადასხვა ტიპის განათება ამდიდრებდა მათ სულისკვეთებას, აძლიერებდა მათ ქმედითობას

და გმირთან შესატყვისობას. თითოეული გმირის მხატვრული სახე, გარდასახვა საკმაოდ რთულ პროცესს უკავშირდება და მისი ჩაცმულობა-მორგება ანუ კოსტიუმი ყოველთვის გადაწყვეტ როლს თამაშობდა. ვინაიდან ამ პროცესში ჩაცმულობა თითქოს ოდნავ ფარდასხდის მისი გარდასახვის საიდუმლობაში, ეხმარება ღმად ჩაწვდეს გმირის ფსიქოლოგიურ სამყაროში.

გამოფენაზე ერთერთ უძველეს ნიმუშს წარმოადგენენ ა.სუმბათაშვილი-იუჟინის ნაქონი თეატრალური კოსტიუმები. ძნელია, დღეს დავადგინოთ, თუ რომელ პერსონაჟებს ეკუთვნოდათ ისინი, მაგრამ, ცხადია, მათ უკან ცნობილი მხატვრების ხელწერაა და გამოჩენილი მსახიობის სული. ირაკლი გამრეკელის და პეტრე ოცხელის მიერ შექმნილი თეატრალურ კოსტიუმებს ახასიათებს მკვეთრი ინდივიდუალობა, რომელიც როგორც ხაზოვან, ასევე ფერადოვან გადაწყვეტილებებში ვლინდება, რაც სასცენო სივრცეს ჰარმონიულად ერწყმოდა და აძლიერებდა მათ განზოგადოებულ ხასიათს. თითოეული მხატვრის თეატრალური კოსტიუმი, ერთგვარად დეკორაციული ფორმების გამოძახილია და იმ მთლიანობის განუყოფილი ცოცხალი ნაწილი. გამოფენაზე გამოყოფილი თითოეული მიკრო-სამყაროს გარემო, თავისი კოსტიუმებით და უმნიშვნელო მიმოფანტული საგნებით და დანარჩენი აღჭურვილობით წუთიერად აცოცხლებდა წარსულ სპექტაკლს.

გამოფენაზე წარმოდგენილი თეატრალური კოსტიუმების ფერადოვანი გამა, აგებულება, მათი ემოციონალური იერსაზე მხატვრების მიერ იქმნებოდა დადგმის ძირითადი იდეის გამოსავლენად და კოსტიუმების-დეკორაციების ფერწერული გამის ორგანულ შერწყმაზე, რაც ნათლად ესკიზებზე ვლინდება. მხატვრების მიერ ჩაფიქრებული იდეები სცენაზე სხვადასხვა თაობის მსახიობებმა აამოქმედეს, რომელთა სახელები სამუდამოდ მაყურებელთა მეხსიერებაში დარჩა.

ექსპოზიციაზე წარმოდგენილი სხვადასხვა თაობის თეატრალური მხატვრები და მსახიობები გარკვეული ნიშნებით ერთმანეთისაგან განსხვავდებოდნენ, მაგრამ საოცარი, უხილავი ძალით იყვნენ შეკავშირებულნი, რითაც კიდევ ერთხელ ქართული თეატრალური კულტურის მატიანეს მაღალ პროფესიონალურ დონეს დღეს ხაზს უსვამდნენ.

”ისტორიალის” მიერ მოწყობილმა ორივე ექსპოზიციამ კულტურული მემკვიდრეობის ერთერთი დავიწყებული სახის - თეატრალური კოსტიუმების ჩვენების საინტერესო სისტემა შეიმუშავა-დაამკვიდრა, რომელიც მაღალი მხატვრული დამაჯერებლობის ხარისხით გამოირჩეოდა და ასეთი სისტემით წარმოდგენილ თითოეულ კოსტიუმს, მოთავსებულს თავის მიკროსამყაროში, ჩვენ დროში ”ახალი სახიერება” შესძინა.

Significance and Particularity of Cultural Heritage Exposition

(Theatrical Costume)

Urushadze Tea
University "Litera"

At modern stage, in connection with the cultural heritage, together with many theoretical and practical problems – it's basic study and analyze is quite enough an important question in the first place, and only afterwards a process of its representation and exposition or working-out of structure.

At present the Georgian cultural heritage is revealed with sufficiently wide range and control of each direction as a defense system, so its representation and exposition to the society is passing with a different shape.

At modern stage of art development various aspects required modern systems of its exposition.

New technological means promoted to it fruitfully, which changed the principles of art material world and heritage demonstration of creators thoroughly, enriched substance of structure, character and aim of the exposition. This process was also connected ingeniously with the matter, that various kind of substance world undergone growing diversity on this stage.

In nature the theatrical staging is a composed art among the arts and is limited by a definite time of existence on the stage. Artistic approaches do not lose so rapidly its actuality in any kind of art, so as in the theatre. This process concerns to the artistic decoration and requires renovation and development. In the works of theatrical artists a notable role always is conferred to the process of a costume formation. The costume is a composition core of the staging decision, where an aspect of a dramatist, a director and an actor itself is combined. For abovementioned the actor was making the stage model of the concentrated world in the closed space, the composition center of which was a man, who was becoming a hero of the play. The actors were making the heroes on the stage.

Among the multi-facial, varied staging approaches of the Georgian theatre artists an important place was conferred to the theatrical cos-

tume, its role represented an important part of facial and plastic decision, which was becoming a carrier of asocial information and in active forms transformed elements. In the course of time the theatrical costume was inheriting the name of its hero-actor, afterwards it was taking its proper place in Georgia culture annals and was kept in the theatre store-houses. Their anew presentation, recollection and introduction to the society are the merit of the Art International Center "Historial".

In October, 2010 the Art International Center "Historial" presented two impressive expositions to Georgian society at ten years interval. The expositions represented the world of theatrical costumes of the actors, who acted in the past performances, cinema and various branches of art.

From the point of view of comparison the difference between these expositions is only on a scale, by context both expositions were exclusive by history and the collection of a masterpiece estimated by time.

One of the main tasks of both expositions was to make such artistic and compositional environment, where the functional affect and meaning of each one would be reflected, though this process nevertheless was a matter of some difficulty, as an activity of the theatrical costume always was in close connection to time-spacious act. In spite of the definite obstacles, both expositions were able to open the face of the forgotten theatrical costumes and their confrontation with a dramatist, time and an actor.

The exhibition, which was carried out ten years ago by the Art International Center "Historial" had become the distinguished phenomenon for the Georgian society. Active staging faces, acute picturesque costumes, which promoted revealing of the hero's psychological character, his passion, internal world with a whole wealth had become a pledge of our rich theatrical history and our future also. Natela Urushadze, the famous critic of the theatre gave the following estimation to the first exhibition: "The present youth have to know, that an army of clever, unique persons stands behind these exhibited clothes, which all the painted sketches transformed into the clothes on the stage." (1). The hero's costumes, which were presented at the exhibition, were making very interesting environment by their style, color-construction, historicism and their different drama ability.

Conception of the exposition, which was worked-out by the Art International Center "Historial" was established by the integration

principle of such categories as following: "History", "Style" and "Costume" and envisaged an union of basic style and genre tendencies of various decennials. The exposition was transformed to a new level by representing the cultural heritage with such a system.

The creative group of the Art International Center "Historial" (the curators: Maka Dvalishvili, Maka Bakhtadze, Thea Gotsiridze, Nino Kurashvili, Eka Dvalishvili) professionally established novelties in modern exposition business by the exposition conception and creative innovation approached to the form, they made correlation of Georgian culture original character to it and in both cases to achieve right definition of their aim, they made the costumes and artistic forms interesting integration in the material world and provided their unity with fully solid loading.

The first exhibition got a lot of higher appreciations, among which the famous designer- Viacheslav Zaitsev left the following inscription: "I'm enchanted and delighted! I admire these brave professional women, who make happy the human beings, especially the youth - as to achieve and feel richness of the theatre culture and in the first the artistic art of theatre and opera. Thank you very much, that you make me to be a witness of your triumphs!"

The first exhibition was left in memory of the society for a long time. It's quite right, that the presented artists and actors of various generations were different from each other with efficient marks directly, but they were united with magnificent and invisible power line and at present higher professional level of the Georgian theatrical culture annals is underlined once more.

In October, 2010 newly restored foyer of J.Kakhidze Musical Theatre selected for the exhibition was in organic union with each other. Ornamental forms of painting of walls and ceiling, whole coloring range, texture preserved the invisible mystery of visages of history stages and fully answered the principles of varied integration of the exhibition, which was intermingled with the artistic micro-world.

The exposition - "History", "Style", "Costume" - was skillfully installed in this space. The exhibition space was divided in some micro-artistic world, where its vital principles and environment were restored for each costume as far as possible, and enriched by the names of Georgian stage leading figures (coryphaeus). In each micro-world there was an aspiration for a performance, the theatricality, a metaphor with basic theme of the exposition. They were enriching each other and got a character of the artistic individuality totally. "His-

torial” solved one important theme interestingly, which concerned to style of historicity and environment historicity. The style historicity and the environment historicity bear a relation to the past differently. If the style resists the past the environment easily absorbs it and maintains vitality for the present. In this case there is going a conjunction of the historical reality with the generalized environment, when the ensemble, or the composed unity is obtaining a new content and is getting a new visage of entirely new context. “Historial” solved both expositions considering these significant tasks.

The presented costumes were provided with a powerful individual color, the created world around them and the used modern technological means, video-installations, banners of the staging performances, enlarged photos of the artists’ sketches, the actors photos, sound-tracked monologues, characterized properties, various type illuminations enriched their gust, strengthened their activity and compliance to their heroes. Artistic visage of each hero, their transformation coordinated to rather difficult process sufficiently, when their dressing and fitting always played a solving role. In this process it seems, that the dressing lightly opens the curtain of its secret of transformation and helps to achieve the hero’s psychological world profoundly.

A.Sumbatashvili – Yoozhin’s theatrical costumes are of the oldest specimen of the exposition.

Her theatrical activity started in 1876; she performed many heroic and romantic roles. From 1882 she acted as a manager of the Maly Theatre of Moscow, afterwards she acted as a deputy director. D Chkhikvishvili, the researcher of her creative work’s activity mentioned: “The contemporaries considered her as the first tragic actor, the first actor of the romantic plan and the first actor of the comedian genre, her theatrical effectiveness revealed not only on the stage, but in life too... She consolidated Shakespearian, Schiller, Hugo’s heroic and romantic drama together with Ermolova and Lensky. (2). In spite of, that A. Sumbatashvili was a representative of the Russian theatre, she had always a close contact with Georgian colleagues and their professional skill was greatly respected by her. She loved her country too. During her last years of life she watched current processes of Georgian theatre with great attention. Therefore, when her testament was opened, it was not a surprise for anybody, that she transferred her much loved theatrical costumes and accessories to Shota Rustaveli Theatre. The exposed specimen was a part of above mentioned collec-

tion. At present it is very difficult to perceive to which personage belonged the clothes, but behind them there is a sign-manual of the famous artist and the spirit of the famous actors.

Irakli Gamrekeli and Peter Otskheli had an eligible place in Georgian staging history. Their novitiate staging decisions and new ways of stage space interpretation established very solid support not only for artistic face of Georgian staging, but for the principle of making of theatrical costumes too. "Hamlet" of W. Shakespeare performed in 1925 at Shota Rustaveli Theatre had become a great phenomenon. Akaki Phagava mentioned: "Hamlet" was performed many times, but the present performance is very great and magnificent. I consider it for one of the great achievement for our theatre, which had grown up very much in last years, The artist – Irakli Gamrekeli strengthened it with the costumes color range against a background of laconic, composition tied scenery. Opheli – Veriko Anjaparidze's costume and the costumes of the actors taking part in the mass scenes, instead of the actors displacement, regarded harmoniously to the scene space with its elegance. Individuality of color nature of the presented expositions is very reserved, successive is a part of the decorative system, as of linear, so the color structure Historical method of the costume silhouette is underlined by the characterized details. Veriko Anjaparidze in her memories mentioned: "Kote's (Marjanishvili) eye, the teacher's glowing eye, was looking to the birth of an artist with delight.

"Uriel Achosta", which was performed in 1929 by K. Gutskov revealed another clever artist of theatre – Peter Otskheli to Georgia society. Ushangi Chkheidze mentioned: "The sketch was really magnificent, starting from the face up to the fingers, but Marjanishvili was astonished, and everybody was surprised too by the clothes: - acute and strict, straight lines fulfilled only by black and gray tones". () Main hero's costumes, presented in various fore-shortening at the exhibition, confronting with black and white, were strengthening their generalized character. Their silhouettes carried an echo of the decorative forms. The system of illumination of each micro-world and the actors photo-gallery with insignificant scattered objects carried-out at the exhibition, were transiently reviving the performance.

In W. Shakespeare's "Othello" – Akaki Khorava's costume is determined with modern plastic ways, and has very strong individual view. It makes us think, that the object of our attention is not a style or a costume of the epoch, but the hero, it's character, its hero's – actor's motivation.

The famous actor Vasil Kachalov mentioned: "It's ages as I've not a sense of such great spirit and renovated joy, as your Othello granted to me". () The famous theatrical artist Soliko Visaladze made Akaki Khorava's interesting, distinguished historical image by means of a costume in V. Soloviov's performance "The Great King", "Ivan the Terrible" - his role was comprehended in Akaki Khorava's creative work with different interpretation. Akaki Vasadze mentioned: " In the King Ivan's image Akaki Khorava presented himself before the spectators with scenic expressiveness and fully new appliances" – he forced his way with the crooked shoulders, bended head, sedated steps and without the eyes"... Akaki Khorava remained in the spectators memories with such artistic image.

We may talk about uncommon harmony of painting decisions on sketches of costumes for V.Hugo's "Rui-Blaz", carried out by Helen Akhvlediani. The duchess- Dalbukerg – presented at The exhibition by Sesilia Takaishvili's image is a clear example. "I'd like to live in all places, Which are made by her. I'm admired by the colors of this world, and I believe in her achievement.. She is a very rare artist, she'll be able to help an actor in selecting and fitting of a Costume exactly and efficiently",- writes Sesilia Takaishvili. Helen Akhvlediani paid a great attention to process of costumes making in every staging work. In her linear structure all part were played with individual, expressed color. The costumes of famous actors of Z.Phaliashvili Opera and Ballet Theatre were exposed at the exhibition. The costumes of a singer – Merry Nakashidze were among them, who occupied very distinguished place in Georgia Opera history.

"Merry Nakashidze reminded representatives of Italian School's bell-canto with her singing...Especially, when I listened her in Violertta's party of J.Werdy's Opera "Traviatta"... Medea Amiranashvili was writing. The costume's color successive course, delicacy and construction of the singer reproduced the spiritual world of the hero and actor wholly.

Impressive world is opening with the costumes of Vakhtang Chabukiani. R.Glier's – 'Red Poppy' – the Phoenix. Typical, independent visage in L.Minkcus's "Bayadera" – Solor. The

Famous "Othello" by W. Shakespeare as well. Development, style, volume of color and form are basic means of expression of stage time. Evolution of spiritual world, their feelings and emotional experiences are reflected in variability of representative visages. A spirit of magnificent performance and a visage of the legendary dancer were revived

in micro, spacious environment at the same time. Maya Plysetskaya wrote: "Deep idea, rich fantasy of the authors (Othello) are mingled with clear staging. The performance is perfect emotionally and artistically. The producer, composer and artist decided successfully not only the theme of W. Shakespeare, but the ballet they raised to the tragedy of Shakespeare.

The separate micro-world had a mantlet of Ameia of F. Schiller's "Robbers" at the exhibition.

It was wearing by Tamaz Tsulukidze. Michael Tumanishvili wrote: "The artist -Irakli

Gamrekeli's decoration was extremely laconic. It was an unusual world... The exposed mantlet was one of the important part of the performance general visage.

In 1950-1960 Joseph Sumbatashvili and Pharnaos Lapiashvili made costumes on various dramatic composition material – "The King Edip" – Edip – Akaki Khorava, "DonCarlos" –

Marlen Egutia (Pharnaos Lapiashvili), "Romeo and Juliet"- Lady Capulet – Marine Tbileli, Romeo – Shota Khintibidze, Mercutio – Edisher Maghalashvili, Tibalti – Jacob Tripolski,

"Richard the Third" – Lady Anna - Medea Japaridze (Joseph Sumbatashvili). They reflected the current research process of the theatrical stage. Each theme dictated special stylistic decision. Both artists are characterized by painting artistic visage generalization and individual plasticity. Their research process reveals in coloring of the costumes, preserving a style of the epoch. The exhibited costumes coloring, their emotional visage were worked out to reveal the basic idea of the performance, as to mingle painting gamma of the costumes and decoration fundamentally.

The artists ideas were set in motion by the actors of various generation, whose names are left in the spectators memories forever.

The expositions, which were carried out by "Historial" worked-out an interesting system of theatrical costumes showing, which was one of the forgotten visage of cultural heritage. It was estimated by higher artistic convincing degree, and each costume, placed in its micro-environment was obtained "a new visage" in our time.